

DECIZIE

17 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Maria Ghervas
Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu

examinînd recursul declarat de reprezentantul lui Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Dimitriu Iulia, Nicolau Elena, Popa Silvia, Racicovscaia Raisa, Franțuz Sava, Karvațkaia Emilia, Cebotari Tatiana, Gatman Natalia, Cușciac Ion, Bargan Iurie, Popa Oleg și Gorbatîi Ion, avocatul Beriozchin Ana,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Dimitriu Iulia, Nicolau Elena, Popa Silvia, Racicovscaia Raisa, Franțuz Sava, Karvațkaia Emilia, Cebotari Tatiana, Gatman Natalia, Cușciac Ion, Bargan Iurie, Popa Oleg și Gorbatîi Ion împotriva Ministerului Educației și Consiliului municipal Chișinău, Direcția generală locativ-comunală și amenajare, intervenient accesoriu Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale cu privire la recunoașterea dreptului de folosință asupra spațiului locativ, eliberarea ordinelor de repartiție și acordului la privatizarea spațiului locativ și recunoașterea dreptului la privatizare a spațiului locativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 30 septembrie 2015 Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Dimitriu Iulia, Nicolau Elena, Popa Silvia, Racicovscaia Raisa, Franțuz Sava, Karvațkaia Emilia, Cebotari Tatiana, Gatman Natalia, Cușciac Ion, Bargan Iurie, Popa Oleg și Gorbatîi Ion au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Educației și Consiliului municipal Chișinău, Direcția generală locativ-comunală și amenajare, intervenient accesoriu Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale cu privire la eliberarea ordinelor de repartiție și acordului la privatizarea spațiului locativ.

În motivarea acțiunii au invocat că, prin hotărîrea Comitetului executiv orășenesc de deputați ai oamenilor muncii nr.157 din 28 aprilie 1973, s-a construit și s-a dat în exploatare căminul nr.1 lit. A din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău de către

combinatul de mobilă și prelucrare a lemnului „Codru” ca cămin pentru celibatari, iar la data de 20 iulie 1973 a fost înregistrat la Biroul de inventariere tehnică (BIT) dreptul de proprietate după combinatul „Codru” în mărime de ½ cotă-parte.

Susțin că prin hotărârea Comitetului executiv orașenesc de deputați ai oamenilor muncii nr.228 din 29 iunie 1974, s-a dat în exploatare al doilea cămin din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău, fiind înregistrat la BIT, în mărime de ½ cotă-parte după Școala profesională nr.63 a combinatului „Codru”.

Menționează că potrivit pașaportului tehnic al Școlii profesionale nr.63 se confirmă că la data de 01 ianuarie 1987, în gestiunea școlii se află un cămin pentru elevi și apartamente pentru colaboratori.

Relevă că prin hotărârea Curții de Apel Economice din 24 februarie 2009 s-a lichidat asociația de producție a mobilei și prelucrare a lemnului „Codru”, societate pe acțiuni, fiind radiată din Registrul de stat la data de 21 iulie 2009.

Afirmă că prin Hotărârea Guvernului nr. 625 din 12 iulie 2010 au fost luate la balanța Ministerului Educației căminul secția nr.1 și căminul secția nr.2 din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău, iar potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, terenul cu nr. cadastral 0100120097 din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău se află în folosința Școlii profesionale nr.4 din 22 octombrie 2012.

Susțin că potrivit informației ÎS „Cadastru” din 29 iulie 2015 din dosarul de inventariere tehnică și datelor din Registrul bunurilor imobile lipsește înregistrarea juridică a căminului lit. A, secția 1, str. Muncești nr.790, mun. Chișinău.

Menționează că sunt luați la evidență de către administrația Școlii profesionale nr.4 și comitetul sindical ca persoane care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai și dispun de fișa locuinței și tabelul nominal, însă ei nu dispun de bon de repartitie pentru spațiul locativ în care locuiesc.

La data de 21 iulie 2015 s-au adresat Ministerului Educației solicitând înaintarea unui demers către Primăria mun. Chișinău privind eliberarea ordinelor de repartitie locatarilor căminului, precum și acordul la privatizarea spațiului locativ, însă nu au primit nici un răspuns.

Ulterior, la data de 14 august 2015 au solicitat suplimentar ca Ministerul Educației să se expună asupra schimbării statutului blocului, însă la fel nu au primit răspuns.

Remarcă faptul că potrivit informației Direcției generale locativ-comunale și amenajare din 06 august 2015, doar proprietarul blocului este în drept să solicite Primăriei sau Consiliului mun. Chișinău schimbarea statutului blocului și eliberarea ordinelor de repartitie, considerând că este necesar acordul Ministerului Educației, iar din informația Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale din 07 august 2015, se desprinde că pentru privatizarea locuințelor este necesar demersul proprietarului, deși în Registrul bunurilor imobile nu figurează nimeni în calitate de proprietar sau gestionar al blocului.

Solicită admiterea cererii de chemare în judecată, recunoașterea dreptului de posesie: a Svetlanei Cujbă la odăile 15, 16; – a Iuliei Dimitriu la odăile 13, 14; – a Elenei Nicolau la odăile 81, 82; – a Silviei Popa la odăile 59, 60; – a lui Igor Garabagiu la odăile 57, 58; – a Raisei Racicovscaia la odăile 40, 41; – a Emiliei Karvațkaia la odăile 3, 4; – a lui Sava Franțuz la odaia 18a; – a Nataliei Gatman la odăile 62, 63; – a lui Ion Cușceac la odăile 42, 43; – a Tatianeii Cebotari la odăile 79, 80; – a lui Iurie Bargan la odăile 45, 46; – a lui Oleg Popa la odăile 64, 65; – a lui Ion Gorbatii la odăile 20, 21, toate fiind amplasate în căminul nr.1 din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău;

– obligarea Consiliului mun. Chişinău: de a modifica statutul căminului pentru celibatari nr. 1 din str. Munceşti nr.790, mun. Chişinău, în casă de locuit; eliberarea ordinelor de repartiţie – Svetlanei Cujbă pentru odăile 15, 16; – Iuliei Dimitriu pentru odăile 13, 14, Elenei Nicolau pentru odăile 81, 82, Silviei Popa pentru odăile 59, 60, lui Igor Garabagiu pentru odăile 57, 58; – Raisei Racicovscaia pentru odăile 40, 41; – Emiliei Karvaţkaia pentru odăile 3, 4; – lui Sava Franţuz pentru odaia 18a; – Nataliei Gatman pentru odăile 62, 63; – lui Ion Cuşceac pentru odăile 42, 43; – Tatianei Cebotari pentru odăile 79, 80; – lui Iurie Bargan pentru odăile 45, 46; – lui Oleg Popa pentru odăile 64, 65; – lui Ion Gorbatî pentru odăile 20, 21 din str. Munceşti nr.790, mun. Chişinău;

– obligarea Ministerului Educaţiei de a elibera acordul la privatizarea spaţiului locativ: – Svetlanei Cujbă pentru odăile 15, 16; – Iuliei Dimitriu pentru odăile 13, 14, Elenei Nicolau pentru odăile 81, 82, Silviei Popa pentru odăile 59, 60, lui Igor Garabagiu pentru odăile 57, 58; – Raisei Racicovscaia pentru odăile 40, 41; – Emiliei Karvaţkaia pentru odăile 3, 4; – lui Sava Franţuz pentru odaia 18a; – Nataliei Gatman pentru odăile 62, 63; – lui Ion Cuşceac pentru odăile 42, 43; – Tatianei Cebotari pentru odăile 79, 80; – lui Iurie Bargan pentru odăile 45, 46; – lui Oleg Popa pentru odăile 64, 65; – lui Ion Gorbatî pentru odăile 20, 21 din str. Munceşti nr.790, mun. Chişinău.

Prin cererea de concretizare solicită recunoaşterea dreptului de folosinţă a Svetlanei Cujbă la odăile 15, 16; – a Iuliei Dimitriu la odăile 13, 14; – a Elenei Nicolau la odăile 81, 82; – a Silviei Popa la odăile 59, 60; – a lui Igor Garabagiu la odăile 57, 58; – a Raisei Racicovscaia la odăile 40, 41; – a Emiliei Karvaţkaia la odăile 3, 4; – a lui Sava Franţuz la odaia 18a; – a Nataliei Gatman la odăile 62, 63; – a lui Ion Cuşceac la odăile 42, 43; – a Tatianei Cebotari la odăile 79, 80; – a lui Iurie Bargan la odăile 45, 46; – a lui Oleg Popa la odăile 64, 65; – a lui Ion Gorbatî la odăile 20, 21, amplasate în căminul nr.1 (lit. A), actuala construcţie (02) din str. Munceşti nr.790, mun. Chişinău;

– obligarea Ministerului Educaţiei de a elibera acordul Consiliului mun. Chişinău privind modificarea statutului căminului pentru celibatari nr.1 (lit. A), actuala construcţie 02 din str. Munceşti nr. 790, mun. Chişinău, în casă de locuit şi acordul pentru eliberarea ordinelor de repartiţie pentru domiciliere permanentă: – Svetlanei Cujbă pentru odăile 15, 16; – Iuliei Dimitriu pentru odăile 13, 14, Elenei Nicolau pentru odăile 81, 82, Silviei Popa pentru odăile 59, 60, lui Igor Garabagiu pentru odăile 57, 58; – Raisei Racicovscaia pentru odăile 40, 41; – Emiliei Karvaţkaia pentru odăile 3, 4; – lui Sava Franţuz pentru odaia 18a; – Nataliei Gatman pentru odăile 62, 63; – lui Ion Cuşceac pentru odăile 42, 43; – Tatianei Cebotari pentru odăile 79, 80; – lui Iurie Bargan pentru odăile 45, 46; – lui Oleg Popa pentru odăile 64, 65; – lui Ion Gorbatî pentru odăile 20, 21, amplasate la adresa str. Munceşti nr.790, construcţia 02, mun. Chişinău;

– recunoaşterea dreptului la privatizarea spaţiului locativ: a Svetlanei Cujbă la odăile 15, 16; – a Iuliei Dimitriu la odăile 13, 14; – a Elenei Nicolau la odăile 81, 82; – a Silviei Popa la odăile 59, 60; – a lui Igor Garabagiu la odăile 57, 58; – a Raisei Racicovscaia la odăile 40, 41; – a Emiliei Karvaţkaia la odăile 3, 4; – a lui Sava Franţuz la odaia 18a; – a Nataliei Gatman la odăile 62, 63; – a lui Ion Cuşceac la odăile 42, 43; – a Tatianei Cebotari la odăile 79, 80; – a lui Iurie Bargan la odăile 45, 46; – a lui Oleg Popa la odăile 64, 65; – a lui Ion Gorbatî la odăile 20, 21, din str. Munceşti nr.790, actuala construcţie 02 (fostul cămin nr.1, lit. A), mun. Chişinău, în absenţa acordului Ministerului Educaţiei.

Prin hotărârea Judecătoria Botonica, mun. Chișinău din 23 mai 2016 s-a recunoscut dreptul de folosință a Svetlanei Cujbă la odăile 15, 16; – a Iuliei Dimitriu la odăile 13, 14; – a Elenei Nicolau la odăile 81, 82; – a Silviei Popa la odăile 59, 60; – a lui Igor Garabagiu la odăile 57, 58; – a Raisei Racicovscaia la odăile 40, 41; – a Emiliei Karvațkaia la odăile 3, 4; – a lui Sava Franțuz la odaia 18a; – a Nataliei Gatman la odăile 62, 63; – a lui Ion Cușceac la odăile 42, 43; – a Tatianei Cebotari la odăile 79, 80; – a lui Iurie Bargan la odăile 45, 46; – a lui Oleg Popa la odăile 64, 65; – a lui Ion Gorbatfi la odăile 20, 21, amplasate în căminul nr.1 (lit. A), actuala construcție (02) din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău;

– s-a obligat Ministerul Educației de a elibera acordul Consiliului mun. Chișinău privind modificarea statutului căminului pentru celibatari nr.1 (lit. A), actuala construcție 02 din str. Muncești nr. 790, mun. Chișinău, în casă de locuit și acordul pentru eliberarea ordinelor de repartiție pentru domiciliere permanentă: – Svetlanei Cujbă pentru odăile 15, 16; – Iuliei Dimitriu pentru odăile 13, 14, Elenei Nicolau pentru odăile 81, 82, Silviei Popa pentru odăile 59, 60, lui Igor Garabagiu pentru odăile 57, 58; – Raisei Racicovscaia pentru odăile 40, 41; – Emiliei Karvațkaia pentru odăile 3, 4; – lui Sava Franțuz pentru odaia 18a; – Nataliei Gatman pentru odăile 62, 63; – lui Ion Cușceac pentru odăile 42, 43; – Tatianei Cebotari pentru odăile 79, 80; – lui Iurie Bargan pentru odăile 45, 46; – lui Oleg Popa pentru odăile 64, 65; – lui Ion Gorbatfi pentru odăile 20, 21, toate amplasate la adresa str. Muncești nr.790, construcția 02, mun. Chișinău.

– s-a recunoscut dreptul la privatizarea spațiului locativ: a Svetlanei Cujbă la odăile 15, 16; – a Iuliei Dimitriu la odăile 13, 14; – a Elenei Nicolau la odăile 81, 82; – a Silviei Popa la odăile 59, 60; – a lui Igor Garabagiu la odăile 57, 58; – a Raisei Racicovscaia la odăile 40, 41; – a Emiliei Karvațkaia la odăile 3, 4; – a lui Sava Franțuz la odaia 18a; – a Nataliei Gatman la odăile 62, 63; – a lui Ion Cușceac la odăile 42, 43; – a Tatianei Cebotari la odăile 79, 80; – a lui Iurie Bargan la odăile 45, 46; – a lui Oleg Popa la odăile 64, 65; – a lui Ion Gorbatfi la odăile 20, 21, din str. Muncești nr.790, actuala construcție 02 (fostul cămin nr.1, lit. A), mun. Chișinău, în absența acordului Ministerului Educației.

În motivarea poziției sale, prima instanță a reținut că, căminul din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău a fost construit de către Asociația pentru producere și prelucrare a lemnului pentru angajații săi, iar după lichidarea întreprinderii, căminul a fost transmis la balanța Școlii profesionale nr.4, cu titlu gratuit și fără modificarea statutului din cămin pentru celibatari în cămin pentru elevi.

Prima instanță a mai reținut că, imobilul căminului secția 1 și secția 2 din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău au fost transmise la balanța Ministerului Educației, care nu a operat modificări în Registrul bunurilor imobile privind atribuirea statutului de cămin pentru elevi, dimpotrivă le-a permis reclamanților reconstrucția locuințelor sale din surse financiare proprii.

Totodată, prima instanță a constatat că, prin decizia Consiliului mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 s-a modificat statutul căminului aflat la balanța unei instituții de învățământ de același nivel în casă de locuit cu scopul îmbunătățirii condițiilor de trai a cadrelor didactice, iar îngrădirea drepturilor reclamanților de a privatiza spațiul locativ în care locuiesc poate fi calificat ca o încălcare a principiului egalității cetățenilor în fața legii și a dispozițiilor constituționale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016 s-a admis apelul declarat de Ministerul Educației s-a casat hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 23 mai 2016 și s-a respins acțiunea integral ca neîntemeiată.

În susținerea poziției instanța de apel a reținut că lipsește actul normativ care obligă administrația publică centrală sau locală de a modifica statutul juridic al imobilelor, deoarece schimbarea statutului juridic al bunurilor imobile presupune un drept, dar nu o obligație a proprietarului care urmează să decidă de sine stătător asupra chestiunii date.

Totodată, instanța de apel a considerat că solicitările reclamanților cu privire la obligarea Ministerului Educației de a da acordul Consiliului mun. Chișinău privind modificarea statutului căminului precum și eliberarea pe numele reclamanților a ordinelor de repartiție pentru domiciliere permanentă în odăile ocupate de aceștia constituie obiectul litigiului în ordinea contenciosului administrativ, iar refuzul pîrîților urmînd a fi verificată și prin prisma Legii contenciosului administrativ. Admiterea cerințelor reclamanților ar fi o imixtiune a instanței în activitatea Consiliului mun. Chișinău și Ministerului Educației.

La fel, instanța de apel a conchis că celelalte solicitări ale reclamanților derivă din cerința de modificare a statutului juridic al imobilelor.

La data de 30 ianuarie 2017, reprezentantul lui Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Dimitriu Iulia, Nicolau Elena, Popa Silvia, Racicovscaia Raisa, Franțuz Sava, Karvațkaia Emilia, Cebotari Tatiana, Gatman Natalia, Cușciac Ion, Bargan Iurie, Popa Oleg și Gorbatii Ion, avocatul Beriozchin Ana a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, prin care a solicitat repunerea în termen de declarare a recursului, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat motivele de fapt ale pricinii, menționînd că la judecarea cauzei au fost încălcate și interpretate eronat normele de drept material și procedural, fiind apreciate eronat și arbitrar probele.

Susține că, instanța de apel eronat a concluzionat că nu există un act normativ care ar reglementa schimbarea statutului blocului, deoarece neexecutarea sau abrogarea Hotărîrii Guvernului nr. 202 din 25 februarie 2003 nu stinge dreptul locatarilor de a solicita apărarea acestui drept de cale judiciară, mai mult ca atît actul normativ menționat este subsecvent Legii privatizării fondului de locuințe, în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată.

Menționează că pretențiile formulate față de Ministerul Educației țin de eliberarea documentelor necesare prezentării Comisiei de privatizare a Consiliului mun. Chișinău și nu face obiectul contenciosului administrativ, din motiv că Ministerul Educației a fost atacat în instanță ca proprietar sau gestionar a fondului de locuințe departamentale, iar recurenții nu au contestat un act administrativ în sensul Legii contenciosului administrativ, dar au solicitat un drept guvernat de Codul locativ.

Consideră că instanța de apel nu a examinat obiectul litigiului concretizat, obiectul material fiind confundat, precum și că au fost aplicate eronat normele de drept care guvernează obiectul litigiului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul lui Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Dimitriu Iulia, Nicolau Elena, Popa Silvia, Racicovscaia Raisa, Franțuz Sava, Karvațkaia Emilia, Cebotari Tatiana,

Gatman Natalia, Cușciac Ion, Bargan Iurie, Popa Oleg și Gorbatîi Ion, avocatul Beriozchin Ana urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel pentru următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Materialele cauzei atestă că prin hotărîrea Comitetului executiv orășenesc de deputați ai oamenilor muncii nr. 157 din 28 aprilie 1973 „Cu privire la aprobarea actelor Comisiei de Stat privind recepționare obiectelor”, s-a aprobat actele Comisiei de Stat cu privire la darea în exploatare a obiectului Combinatului de mobilă și prelucrare a lemnului „Codru”, căminului cu 170 de locuri, pe adresa Muncești nr. 790 și s-a dat obiectul la balanța Combinatului de mobilă și prelucrare a lemnului „Codru” (vol.1, f.d.109-110).

La fel, prin hotărîrea Comitetului executiv orășenesc Chișinău de deputați ai oamenilor muncii nr. 228 din 29 iunie 1974 „Cu privire la aprobarea actelor Comisiei de Stat privind darea în exploatare a obiectelor” s-a aprobat actele Comisiei de Stat privind darea în exploatare a obiectelor, printre care și căminul nr. 7a a Școlii tehnico-profesionale a Combinatului de mobilă și prelucrare a lemnului „Codru”, cu 170 de locuri, amplasat pe adresa str. Muncești nr. 790 și s-a dat obiectul respectiv la balanța Școlii tehnico-profesională a Combinatului de mobilă și prelucrare a lemnului „Codru” (vol.1, f.d.100-107).

Potrivit adeverinței biroului de inventariere tehnică nr. 2551 din 20 iulie 1973, s-a înregistrat dreptul de proprietate a ½ cotă-parte din căminul litera A, amplasat în mun. Chișinău, str. Muncești nr.790 după Combinatul de mobilă și prelucrare a lemnului „Codru”, iar conform adeverinței biroului de inventariere tehnică nr. 2693 din 16 aprilie 1975, s-a înregistrat dreptul de proprietate a ½ cotă-parte din căminul litera A, secția I și secția II, amplasat în mun. Chișinău, str. Muncești nr.790 după Școala tehnico-profesională a Combinatului de mobilă și prelucrare a lemnului „Codru” (vol.1, f.d.115, 116).

Totodată, potrivit pașaportului tehnic al Școlii profesionale nr. 63 s-au transmis mijloacele fixe gratuit de la balanța Asociației de producere și prelucrare a lemnului „Codru” SA la balanța Școlii profesionale tehnice nr.63 (vol.1, f.d.111-114).

Școala tehnico-profesională nr. 63, mun. Chișinău s-a reorganizat în Școala profesională polivalentă nr.4, mun. Chișinău, potrivit anexei nr.2 la Hotărîrea Guvernului nr. 795 din 20 august 1997 cu privire la perfecționarea sistemului de învățământ secundar profesional.

Prin răspunsul Camerei Înregistrării de Stat nr. 403 din 01 iulie 2015 se atestă că Asociația de producție a mobilei și prelucrare a lemnului „Codru”, societate pe acțiuni, la data de 21 iulie 2009 a fost radiată din Registrul de stat în rezultatul lichidării, conform hotărîrii Curții de Apel Economice din 24 februarie 2009 (vol.1, f.d. 119).

Prin Hotărîrea Guvernului nr. 625 din 12 iulie 2010, căminul (secția 1) și căminul (secția 2), aflate în gestiunea Școlii profesionale polivalente nr.4, au fost transmise la

administrarea Ministerului Educației.

În baza scrisorii Ministerului Educației nr. 08/14-7880 din 29 iulie 2010 (vol.2, f.d.6), precum și a demersurilor locatarilor căminului nr.1 situat pe adresa șos. Muncești nr. 790/1 și a sindicatelor colaboratorii școlii, a fost emis ordinul nr.59 din 29 decembrie 2010 „cu privire la îmbunătățirea condițiilor de trai a elevilor și colaboratorilor școlii”, prin care s-a permis cazarea colaboratorilor școlii conform anexei, unirea a câte două odăi, efectuarea lucrărilor de reparație capitală a odăilor, instalarea lavoarelor, scaunelor de closet, contoarelor pentru apă potabilă și energie electrică din surse financiare proprii, ținând cont de indicațiile specialiștilor în domeniu conform proiectului pentru reconstrucția spațiilor interioare (vol.1, f.d.248).

Conform registrului de evidență a locatarilor căminului Școlii profesionale nr.4, Franțuz Sava, Dimitriu Iulia, Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Karvațkaia Emilia, Popa Silvia, Nicolau Elena, Cușciac Ion, Gatman Natalia, Bargan Iurie, Cebotari Tatiana, Popa Oleg, Gorbatii Ion, Racicovscaia Raisa sunt luați la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de trai (vol.1, f.d.133-142).

Potrivit informației eliberată de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău din 29 iunie 2015, lipsește înregistrarea juridică în Registrul bunurilor imobile a căminului nr.1, lit. A, cu numărul cadastral 0100120097 (vol.1, f.d. 145).

Potrivit procesului-verbal al adunării generale a locatarilor căminului lit. A, secția 1, str. Muncești nr.790, mun. Chișinău din 24 iulie 2015 recurenții au decis de a privatiza spațiul locativ din căminul lit. A, secția 1 din str. Muncești nr.790, mun. Chișinău (vol.1, f.d.120-121).

Recurenții s-au adresat Ministerului Educației solicitînd ca ultimul să înainteze un demers Consiliului municipal Chișinău, Direcției generale locativ-comunală și amenajare cu privire la eliberarea ordinelor de repartitie și eliberarea acordului la privatizarea spațiilor locative (vol.1, f.d.122-125).

Potrivit informației Direcției generale locativ-comunale și amenajare nr.1096/15 din 06 august 2015, doar proprietarul blocului este în drept să solicite Primăriei sau Consiliului mun. Chișinău schimbarea statutului blocului și eliberarea ordinelor de repartitie, considerînd că este necesar acordul Ministerul Educației, iar din informația Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale nr. 07-11/1118 din 07 august 2015, se desprinde că pentru privatizarea locuințelor este necesar demersul proprietarului (vol.1, f.d.143, 144).

Verificînd legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că, instanța de apel nu a ținut cont de natura pretențiilor invocate de reclamant și a apreciat eronat circumstanțele pricinii.

Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Conform art. 241 alin. (2), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărîrii se evidențiază separat în textul acesteia. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit

instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Colegiul menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanța de recurs consemnează că, Codul de procedură civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe. Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

Instanța de recurs evidențiază că, efectul devolutiv al apelului presupune două limite raționale: *tantum devolutum quantum appellatum*, adică instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, fiind o consecință a principiului disponibilității care guvernează procesul civil și *tantum devolutum quantum iudicatum*, unde instanța de apel, efectuează o nouă examinare în fond, dar și exercită controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra ceea ce a hotărât prima instanță și din acest motiv instanța de apel, nu poate fi pusă în situația de a soluționa cereri care nu au fost formulate în fața primei instanțe, adică cereri absolut noi prin care să se invoce pretenții noi.

Astfel, Colegiul reține că, instanța de apel în partea motivată a deciziei sale nu și-a argumentat concluzia în sensul că nu există litigiu ce vizează folosirea de către reclamanti a spațiilor locative, în pofida faptului că una din solicitările reclamanților constă în recunoașterea dreptului de folosință asupra spațiilor locative din căminul nr.1 (construcția 02), amplasate pe adresa șos. Muncești nr. 790, mun. Chișinău, în care locuiesc ultimii (vol.2, f.d.30-32), fără a efectua o incursiune în fondul cauzei, reieșind din efectul devolutiv al apelului, care-i conferă pe lângă competența verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate și unele atribuții de judecată ale primei instanțe.

Este criticabilă concluzia instanței de apel care în condițiile existenței litigiului referitor la recunoașterea dreptului de folosință asupra spațialului locativ, a modificat obiectul acțiunii și nu a examinat fondul cauzei în partea recunoașterii dreptului de folosință asupra spațialului locativ, reieșind din limitele judecării apelului prevăzute la art. 373 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care prevede că în apel nu se poate

schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărîrii în primă instanță, se poate solicita o compensație legală.

Altfel spus, concluzia neexpunerii asupra obiectului acțiunii nu poate fi exercitată la latitudinea instanței de apel, reieșind din raționamentele descrise supra, or art. 373 alin. (2) din Codul de procedură civilă prevede expres că, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Prin urmare, instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel la emiterea deciziei recurate a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 5 alin.(5) din Legea privatizării fondului de locuințe, prin derogare de la prevederile alineatului (2) referitor la privatizarea căminelor, se admite privatizarea încăperilor de locuit în căminele de tip cameră (cu excepția căminelor pentru studenți și elevi ale instituțiilor de învățămînt de stat de toate nivelurile și a căminelor de tip pat-loc și pat-cameră) cu condiția că cel puțin 60 procente din locatarii de răspundere ai încăperilor de locuit la adunarea generală și-au exprimat în scris dorința de a le privatiza. În acest caz persoanele împuternicite de adunare, în termen de o lună după convocarea ei, sînt obligate să prezinte comisiei pentru privatizarea fondului de locuințe documentele necesare asupra tuturor locatarilor de răspundere ai încăperilor de locuit, care și-au exprimat dorința de a le privatiza. Privatizarea încăperilor de locuit din căminele de tip cameră se efectuează în modul stabilit de prezenta lege pentru privatizarea apartamentelor (caselor).

Potrivit pct.1 din Hotărîrea Guvernului cu privire la ameliorarea situației ce ține de exploatarea blocurilor locative și a căminelor departamentale, precum și de asigurarea locatarilor cu servicii comunale nr. 202 din 25 februarie 2003, în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată, 30 septembrie 2015, prevede *inter alia*, că autoritățile administrației publice locale de nivelul unu și doi, pe teritoriul cărora se află blocurile locative și căminele departamentale, ministerele și departamentele respective, care au în gestionare imobilele menționate, în termen de trei luni vor examina lista tuturor căminelor din fiecare localitate și, după caz, vor asigura modificarea statutului lor juridic, în conformitate cu prevederile Legii privatizării fondului de locuințe nr.1324-XII din 10 martie 1993 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.5-7, art.37) ceea ce va permite urgentarea procesului de privatizare și creare a condominiilor și asociațiilor de coproprietari în ele.

Colegiul notează că concluzia instanței de apel privind lipsa actului normativ prin care ar reglementa schimbarea statutului căminului în care locuiesc reclamantii este eronată, însă aceasta urma a fi dedusă doar dacă apelantul invoca acest argument, iar în cererea de apel cît și în cadrul dezbaterilor judiciare în apel nu s-a invocat un asemenea temei care ar înlătura dubiile care planează în privința acesteia, reieșind din efectul devolutiv al apelului.

Totodată, Colegiul relevă faptul că instanța de apel la adoptarea actului de dispoziție recurat a omis să efectueze o analiză amplă a probelor anexate la materialele cauzei pentru constatarea circumstanțelor importante ale pricinii.

Concluzia instanței de apel precum că în căminul nr.1 din str. Muncești 790, mun. Chișinău aflat în gestiunea Școlii profesionale nr.4 locuiesc elevi este improprie în condițiile în care registrul de evidență a locatarilor căminului Școlii profesionale n.4 și ordinul nr. 59 din 29 decembrie 2010 „cu privire la îmbunătățirea condițiilor de trai a elevilor și colaboratorilor școlii” indică concret odăile căminului respectiv care sunt ocupate de reclamanți.

Astfel, instanța de apel urma să verifice dacă în căminul nr.1 (construcția 02) din str. Muncești 790, mun. Chișinău (vol.2, f.d.129 verso) sunt cazați elevi, circumstanță care nu a fost determinată cu certitudine de instanța inferioară, deoarece reieșind din ordinul nr. 59 din 29 decembrie 2010 (vol.1, f.d.248) odăile căminului au suportat modificări în scopul îmbunătățirii condițiilor de trai, transformându-se tacit în odăi de tip familial, în urma cărora reclamanților le-a fost permisă unirea a câte două odăi, fapt confirmat prin extrasele din tabelele nominale (vol.1, f.d. 25-38), ultimii perfectându-și vizele de reședință pe adresa nominalizată (vol.1, f.d. 10-24).

Mai mult, reieșind din hotărârea Comitetului executiv orașenesc nr.157 din 28 aprilie 1973 , bunul imobil în care locuiesc recurenții a fost edificat de către Asociația pentru producerea și prelucrare a lemnului „Codru” pentru angajații săi, iar prin Hotărârea Comitetului executiv orașenesc nr. 228 din 29 iunie 1974 a fost dat în exploatare căminul respectiv, predestinat Școlii profesionale tehnice a Asociației de producere și prelucrare a lemnului „Codru”.

Prin urmare, instanța de apel urma să elucideze dacă la transmiterea căminului nr.1 (construcția 02) la balanța Școlii profesionale nr.4 a fost modificat statutul din cămin pentru celibatari în cămin pentru elevi, deoarece din materialele cauzei nu este clară situația cu privire la statutul căminului nr.1 (construcția 02) și înlăturarea tuturor dubiilor care persistă în privința acesteia.

Subsecvent, instanța de recurs notează că potrivit jurisprudenței CEDO din hotărârea *Surugiu împotriva României (cererea nr. 48.995/1999)*, Curtea a reamintit că, dacă art. 8 are, în principal, ca obiect protejarea individului împotriva ingerințelor arbitrare ale autorităților publice, acesta implică, de asemenea, adoptarea de către acestea a măsurilor menite să asigure respectarea drepturilor garantate prin acest articol, mergând până la relațiile între particulari (§ 59).

În acest sens, Colegiul menționează că instanța de apel, la emiterea deciziei recurate, în scopul respectării dreptului la viața privată și la respectarea domiciliului reclamanților, nu a ținut cont de practica națională pe cauze similare în care obiectul acțiunii a constituit modificarea statutului căminelor de același tip, or potrivit art. 1 alin.(1) lit. b) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, dreptul la locuință constituie un drept fundamental, care face parte din dreptul la viață decentă al persoanei sau familiei. Dreptul la locuință prevede nediscriminarea în exercitarea dreptului la locuință, inclusiv accesul la piața locuințelor, administrarea și folosirea locuinței, precum și intrarea în proprietatea unei locuințe.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a încălcat normele de drept procedural și a apreciat eronat circumstanțele pricinii, iar decizia emisă este contradictorie și totodată luând în considerare faptul că erorile date nu pot fi corectate în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de reprezentantul lui Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Dimitriu Iulia, Nicolau Elena, Popa Silvia, Racicovscaia Raisa, Franțuz Sava, Karvațkaia Emilia,

Cebotari Tatiana, Gatman Natalia, Cușciac Ion, Bargan Iurie, Popa Oleg și Gorbatfi Ion, avocatul Beriozchin Ana urmează să fie admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016 și restituirea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de reprezentantul lui Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Dimitriu Iulia, Nicolau Elena, Popa Silvia, Racicovscaia Raisa, Franțuz Sava, Karvațkaia Emilia, Cebotari Tatiana, Gatman Natalia, Cușciac Ion, Bargan Iurie, Popa Oleg și Gorbatfi Ion, avocatul Beriozchin Ana.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Garabagiu Igor, Cujbă Svetlana, Dimitriu Iulia, Nicolau Elena, Popa Silvia, Racicovscaia Raisa, Franțuz Sava, Karvațkaia Emilia, Cebotari Tatiana, Gatman Natalia, Cușciac Ion, Bargan Iurie, Popa Oleg și Gorbatfi Ion împotriva Ministerului Educației și Consiliului municipal Chișinău, Direcția generală locativ-comunală și amenajare, intervenient accesoriu Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale cu privire la recunoașterea dreptului de folosință asupra spațiului locativ, eliberarea ordinelor de repartiție și acordului la privatizarea spațiului locativ și recunoașterea dreptului la privatizare a spațiului locativ, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Maria Ghervas

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu